

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра геодезії та землеустрою

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

«ЗЕМЛЕУСТРІЙ»

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	19 АРХІТЕКТУРА ТА БУДІВНИЦТВО
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	193 ГЕОДЕЗІЯ ТА ЗЕМЛЕУСТРІЙ
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Перший (бакалаврський)
ФАКУЛЬТЕТ	Агробіотехнологічний

Біла Церква 2023

Робоча програма освітнього компонента «Землеустрій» для здобувачів вищої освіти агробіотехнологічного факультету за спеціальністю 193 «Геодезія та землеустрій», перший (бакалаврський) рівень вищої освіти / Укладач: Т.М. Сіроштан. Біла Церква: БНАУ, 2023. – 19 с.

Розробник: Т.М. Сіроштан, канд. екон. наук, доцент.

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри геодезії та землеустрою (Протокол № 1 від 23 серпня 2023 р.)

Завідувач кафедри геодезії та землеустрою,
канд. економ. наук, доцент

Т.М. Сіроштан

Схвалено науково-методичною комісією агробіотехнологічного факультету (Протокол № 1 від 23 серпня 2023 р.)

Голова науково-методичної комісії
доцент

В.С. Хахула

Гарант ОП канд. економ. наук, доцент

Т.М. Сіроштан

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	5
3. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	5
4. ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА	8
5. СТРУКТУРА ОСВІТНОГО КОМПОНЕНТА	8
6. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА	10
6.1. Лекції	10
6.2. Практичні заняття	12
6.3. Самостійна робота	13
6.4. Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань	14
7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ	14
8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	15
9. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ	15
10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	15
11. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ	17
12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	17

1. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Згідно з навчальним планом на 2023–2024 навчальний рік, на вивчення компонента «Землеустрій» для денної форми навчання виділено всього 180 академічних годин (6 кредити ECTS), у т.ч. аудиторних – 64 години (лекції – 32, практичні заняття – 32), самостійна робота студентів – 56 годин.

Опис освітнього компонента за показниками та формами навчання наведено в таблиці:

Найменування показників	Шифр та найменування галузі знань, спеціальності, рівень вищої освіти	Характеристика освітнього компонента	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 6	Галузь знань 19 «Архітектура та будівництво»	Обов'язкова	
Змістових модулів – 3	Спеціальність: 193 «Геодезія та землеустрій»	2-й	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання розрахункове		<i>Семестр</i>	
Загальна кількість академічних годин – 180		4-й	6-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 6		<i>Лекції</i>	
		32 год	4 год
	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	<i>Практичні</i>	
		48 год	10 год
		<i>Самостійна робота</i>	
		100 год.	108 год
		Підсумковий контроль: іспит	

Основна мета вивчення дисципліни «Землеустрій» полягає у вивченні закономірностей організації використання землі, як територіального базису, природного ресурсу і основного засобу виробництва, прискорення темпів росту продуктивності праці на основі досягнень науково-технічного прогресу і раціонального використання землі, трудових і фінансових ресурсів, професійній і екологічній підготовці фахівців із землеустрою.

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Обов'язкова навчальна дисципліна «Землеустрій» базується на знаннях таких дисциплін, як «Топографічне креслення», «Топографія», «Загальна екологія», «Державний земельний кадастр».

3. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Згідно вимог освітньо-професійної програми «Геодезія та землеустрій» здобувачі повинні набути здатності отримувати наступні компетентності:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі геодезії та землеустрою.

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК10. Здатність здійснювати моніторинг та оцінку земель.

СК13. Здатність розробляти документацію із землеустрою та з оцінки земель, кадастрову документацію, наповнювати даними державний земельний, містобудівний та інші кадастри.

Результати навчання відповідно до Стандарту вищої освіти спеціальності «Геодезія та землеустрій»	Результати навчання з дисципліни	Компетентна здатність
ПРН6. Знати історію та особливості розвитку геодезії та землеустрою, їх місце в загальній системі знань про природу і суспільство.	РН 6.01. Застосовувати загально – теоретичні і науково методичні положення щодо використання і охорони земельних ресурсів в практиці землевпорядних розробок та приймати на їх основі найбільш ефективні рішення по управлінню земельними ресурсами.	СК10. Здатність здійснювати моніторинг та оцінку земель. СК13. Здатність розробляти документацію із землеустрою та з оцінки земель, кадастрову документацію, наповнювати

<p>ПРН9. Збирати, оцінювати, інтерпретувати та використовувати геопросторові дані, метадані щодо об'єктів природного і техногенного походження, застосовувати статистичні методи їхнього аналізу для розв'язання спеціалізованих задач у сфері геодезії та землеустрою.</p>	<p>РН 9.01. Збирати, оцінювати, інтерпретувати та використовувати геопросторові дані, метадані щодо об'єктів природного і техногенного походження при розробці документації із землеустрою. РН 9.02. Застосовувати статистичні методи аналізу об'єктів природного і техногенного походження для розв'язання спеціалізованих задач у сфері геодезії та землеустрою.</p>	<p>даними державний земельний, містобудівний та інші кадастри</p>
<p>ПРН12. Розробляти документацію із землеустрою, кадастрову документацію і документацію з оцінки земель із застосуванням комп'ютерних технологій, геоінформаційних систем та цифрової фотограмметрії, наповнювати даними державний земельний, містобудівний та інші кадастри.</p>	<p>РН 12.01. Розробляти документацію із землеустрою із застосуванням комп'ютерних технологій, геоінформаційних систем та цифрової фотограмметрії. РН 12.02. Наповнювати даними землеустрою державний земельний, містобудівний та інші кадастри.</p>	
<p>ПРН14. Планувати складну професійну діяльність, розробляти і реалізовувати проекти у сфері геодезії та землеустрою за умов ресурсних та інших обмежень.</p>	<p>РН 14.01. Розробляти різні види документації із землеустрою (схеми, проекти, робочі проекти)</p>	

<p>ПРН15. Розробляти і приймати ефективні рішення щодо професійної діяльності у сфері геодезії та землеустрою, у тому числі за умов невизначеності.</p>	<p>РН 15.01. Розробляти і впроваджувати принципи та підходи до проектування організаційної системи управління земельними ресурсами.</p>	
---	---	--

Soft skills:

- **комунікативні навички:** письмове, вербальне й невербальне спілкування; уміння грамотно спілкуватися по e-mail; вести суперечки і відстоювати свою позицію, спілкування в конфліктній ситуації; навички створення, керування й побудови відносин у команді;
- **уміння виступати привселюдно:** навички, необхідні для виступів на публіці; проводити презентації;
- **керування часом:** уміння справлятися із завданнями вчасно;
- **гнучкість і адаптивність:** гнучкість, адаптивність і здатність мінятися; уміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблем;
- **лідерські якості:** уміння спокійно працювати в напруженому середовищі; уміння ухвалювати рішення; уміння встановлювати мету, планувати;
- **особисті якості:** креативне й критичне мислення; етичність, чесність, терпіння, повага до оточуючих.

4. ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

«ЗЕМЛЕУСТРІЙ»

Змістовий модуль 1.

Теоретичні основи та організація землеустрою

- Тема 1. Виникнення землеустрою та перші землевпорядні дії.
- Тема 2. Теоретичні основи землеустрою.
- Тема 3. Особливі властивості земельних ресурсів в землеустрої.
- Тема 4. Організація території в межах населених пунктів та ОТГ.
- Тема 5. Принципи раціонального використання земель. Проектування сівозмін.

Змістовий модуль 2.

Розроблення землевпорядної документації і проектів землеустрою

- Тема 6. Класифікація документації із землеустрою. Види проектів землеустрою.
- Тема 7. Особливості ведення землеустрою у ринкових умовах організація території масивів земель сільськогосподарського призначення, розміщення полезахисних лісових смуг та польових шляхів .
- Тема 8. Організація угідь та системи сівозмін, визначення заходів з трансформації та поліпшення угідь.
- Тема 9. Проектування виробничих підрозділів, інженерних споруд та об'єктів.
- Тема 10. Організація території багаторічних насаджень та кормових угідь.

Змістовий модуль 3.

Оцінка ефективності проектних заходів із землеустрою

- Тема 11. Виявлення недоліків в сільськогосподарських землекористуваннях та консолідації земель.
- Тема 12. Специфіка організації території сільськогосподарських підприємств на основі екологічних методів.
- Тема 13. Оцінка ефективності проектних заходів із землеустрою.

5. СТРУКТУРА ОСВІТНОГО КОМПОНЕНТА

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	Усього	у тому числі			Усього	у тому числі		
		л	п	ср		л	п	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9
<i>Змістовий модуль 1.</i>								
<i>Теоретичні основи та організація землеустрою</i>								
Тема 1. Виникнення землеустрою та перші землевпорядні дії.	10	2	2	6	14			14
Тема 2. Теоретичні основи землеустрою.	12	2	2	8	14			14
Тема 3. Особливі властивості земельних ресурсів в землеустрої.	12	2	4	8	14			14
Тема 4. Організація території в межах населених пунктів та ОТГ.	12	2	4	6	14	2		12
Тема 5. Принципи раціонального використання земель. Проектування сівозмін.	12	2	4	6	14		2	12
Усього	66	10	16	34	70	2	2	66
<i>Змістовий модуль 2.</i>								
<i>Розроблення землевпорядної документації і проектів землеустрою</i>								
Тема 6. Класифікація документації із землеустрою. Види проектів землеустрою.	14	2	4	8	14			14
Тема 7. Особливості ведення землеустрою у ринкових умовах організація території масивів земель сільськогосподарського призначення, розміщення ползахисних лісових смуг та польових шляхів .	14	4	2	8	14			14
Тема 8. Організація угідь та системи сівозмін, визначення заходів з трансформації та поліпшення угідь.	12	2	4	6	14		2	12
Тема 9. Проектування виробничих підрозділів, інженерних споруд та об'єктів.	14	2	4	8	14		2	12
Тема 10. Організація території багаторічних насаджень та кормових угідь.	12	2	2	8	14			14
Усього	84	12	16	38	70		4	66
<i>Змістовий модуль 3.</i>								
<i>Оцінка ефективності проектних заходів із землеустрою</i>								
Тема 11. Виявлення недоліків в сільськогосподарських землекористуваннях та консолідації земель.	18	4	4	10	12		2	10
Тема 12. Специфіка організації території сільськогосподарських підприємств на	16	2	6	8	14	2		12

основі екологічних методів.								
Тема 13. Оцінка ефективності проектних заходів із землеустрою.	20	4	6	10	14		2	12
Усього	54	10	16	28	40	2	4	34
Усього годин	180	32	48	100	180	4	10	166

Примітка: л – лекції, п – практичні заняття, ср – самостійна робота студентів.

6. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

6.1. Лекції

Тема і зміст лекції	К-ть годин
<i>Змістовий модуль 1.</i>	
<i>Теоретичні основи та організація землеустрою землеустрою</i>	
1. Виникнення землеустрою та перші землевпорядні дії. Походження поняття «землеустрій». У чому полягали перші землевпорядні дії. Сучасне визначення землеустрою. Науковці в сфері землеустрою.	2
2. Теоретичні основи землеустрою. Мета, характер і зміст землеустрою. Принципи та завдання землеустрою. Основні поняття та визначення системи землеустрою в Україні. Землеустрій в умовах ринкової економіки.	2
3. Особливі властивості земельних ресурсів в землеустрої. Властивості землі, які враховуються при землеустрої. Характеристики просторових умов і як вони впливають на використання землі. Показники рельєфу та його дія на сільськогосподарське виробництво. Економічні і соціальні умови, які враховуються при землеустрої. Склад і види землевпорядних робіт.	2
4. Організація території в межах населених пунктів та ОТГ. Населення, системи і форми розселення. Види населених пунктів. Місто як земельно господарська система. Взаємозв'язки землевпорядної та містобудівної документації. Зарубіжний досвід регулювання використання земель населених пунктів. Правове забезпечення зонування земель.	2
5. Принципи раціонального використання земель. Проектування сівозмін. Продуктивне використання земель. Охорона земель. Поліпшення земель. Поняття про сівозміни. Екологічні обмеження у використанні орних земель. Врахування агроландшафтних умов.	2
Разом за змістовий модуль 1	10
<i>Змістовий модуль 2.</i>	
<i>Розроблення землевпорядної документації і проектів землеустрою</i>	
1. Класифікація документації із землеустрою. Види проектів землеустрою Види документації із землеустрою. Замовники і розробники документації із землеустрою. Види проектів землеустрою.	2
2. Особливості ведення землеустрою у ринкових умовах організація території масивів земель сільськогосподарського призначення, розміщення полезахисних лісових смуг та польових шляхів. Особливості землеустрою на землях сільськогосподарського призначення у період реформування земельних відносин. Особливості внутрішньогосподарського землеустрою в умовах ринкової економіки. Поля сівозміни, основні вимоги щодо розмірів та їх розміщення. Проектування поля з урахуванням строкатості ґрунтового покриву тощо. Рівновеликість полів за площею. Види полезахисних лісових смуг. Розміщення лісових смуг. Ефективність проектних рішень. Види міжгосподарських та польових шляхів.	4
3. Організація угідь та системи сівозмін, визначення заходів з трансформації та поліпшення угідь. Задачі та зміст організації угідь. Поняття про земельні угіддя. Класифікація угідь. Структура угідь у різних природно-сільськогосподарських зонах країни. Інвестиційна привабливість угідь з точки зору суспільних і комерційних цілей.	2

Основні вимоги до організації угідь. Трансформація угідь. Меліоративні і культурно-технічні заходи як основа трансформації угідь. Поліпшення угідь. Способи поліпшення угідь. Рекультивация порушених земель. Використання результатів оцінювання земель для обґрунтування трансформації і поліпшення угідь.	
4. Проектування виробничих підрозділів, інженерних споруд та об'єктів. Визначення поняття і змісту землевпорядного проектування. Принципи землевпорядного проектування. Процедури зміни цільового (функціонального) використання земель при землеустрої.	2
5. Організація території багаторічних насаджень та кормових угідь. Завдання і зміст упорядкування території садів. Класифікація придатності земель під сади. Розміщення порід і сортів. Проектування кварталів, господарських дворів, доріг, захисних лісонасаджень, водних джерел. Особливості упорядкування території садів інтенсивного типу. Реконструкція існуючих багаторічних насаджень. Проектування протиерозійних заходів у садах. упорядкування території кормових гідь. Кормові угіддя України, їх продуктивність, значення в структурі кормового балансу. Класифікація придатності земель для кормових угідь.	2
Разом за змістовий модуль 2	12
<i>Змістовий модуль 3.</i>	
<i>Оцінка ефективності проектних заходів із землеустрою</i>	
1. Виявлення недоліків в сільськогосподарських землекористуваннях та консолідації земель. Формування землекористування сільськогосподарських підприємств. Землевпорядні дії щодо вивчення недоліків землекористувань. Землевпорядні дії, що направлені на консолідацію земель сільськогосподарського призначення. Класифікація факторів рівноцінного обміну сільськогосподарських земель. Визначення організаційно-правових засад консолідації, способів та порядку проведення консолідації земель. Здійснення заходів щодо рівноцінного обміну, які доцільно здійснювати для впорядкування існуючих землеволодінь і землекористувань. Підходи до перерозподілу земельних ділянок сільськогосподарського призначення. Оцінка ефективності заходів щодо оптимізації землекористування.	4
2. Специфіка організації території сільськогосподарських підприємств на основі екологічних методів. Аналіз існуючого використання земель. Визначення типів землекористування. Встановлення (уточнення) спеціалізації виробництва. Розміщення садиби, дорожньої мережі, іншої інженерної інфраструктури. Організація угідь, упорядкування території ріллі, кормових угідь. Розміщення будівель, споруд та облаштування території	2
3. Оцінка ефективності проектних заходів із землеустрою. Показники соціального, екологічного та економічного обґрунтування. Методи визначення капіталовкладень та їх окупність здійснення проектних заходів. Стратегічна екологічна оцінка. Оцінка впливу на довкілля.	4
Разом за змістовий модуль 3	10
Всього	32

6.2. Практичні заняття

Тема і зміст практичного заняття	К-ть годин
<i>Змістовий модуль 1.</i>	
<i>Теоретичні основи та організація землеустрою</i>	
1. Ознайомлення з природними умовами на території сільської ради	2
2. Інвентаризація земель на території сільської ради.	2
3. Характеристика агроекологічної придатності орних земель.	4
4. Застосування в землеустрої класифікації еколого-економічної придатності земель.	4
5. Класифікація деградованості орних земель по сільськогосподарському підприємству	4
Разом за змістовий модуль 1	16
<i>Змістовий модуль 2.</i>	
<i>Розроблення землевпорядної документації і проектів землеустрою</i>	
1. Види документації із землеустрою.	4
2. Кількісний облік земель в системі землеустрою.	4
3. Підготовка договору оренди земельної ділянки.	2
4. Складання схеми продуктивного використання земель.	4
Разом за змістовий модуль 2	14
<i>Змістовий модуль 3.</i>	
<i>Оцінка ефективності проектних заходів із землеустрою</i>	
1. Побудова плану землекористування. Вирахування координат поворотних точок землекористування.	4
2. Коригування плану землекористування в програмному комплексі AutoCAD. Вирахування площ контурів.	4
3. Види робочих проектів, пов'язаних з охороною земель і раціональним їх використанням	6
4. Комплексне обґрунтування проектів внутрішньогосподарського землеустрою	4
Разом за змістовий модуль 3	18
Всього	48

6.3. Самостійна робота

Тема і зміст лекції	К-ть годин
<i>Змістовий модуль 1.</i>	
<i>Теоретичні основи та організація землеустрою</i>	
1. Виникнення землеустрою та перші землевпорядні дії.	2
2. Теоретичні основи землеустрою.	2
3. Особливі властивості земельних ресурсів в землеустрої.	2
4. Організація території в межах населених пунктів та ОТГ.	2
5. Принципи раціонального використання земель. Проектування сівозмін.	2
Разом за змістовий модуль 1	10
<i>Змістовий модуль 2.</i>	
<i>Організація землеустрою</i>	
1. Класифікація документації із землеустрою. Види проектів землеустрою	2
2. Особливості ведення землеустрою у ринкових умовах організація території масивів земель сільськогосподарського призначення, розміщення ползахисних лісових смуг та польових шляхів.	4
3. Організація угідь та системи сівозмін, визначення заходів з трансформації та	2

поліпшення угідь.	
4. Проектування виробничих підрозділів, інженерних споруд та об'єктів.	2
5. Організація території багаторічних насаджень та кормових угідь.	2
Разом за змістовий модуль 2	12
<i>Змістовий модуль 3.</i>	
<i>Оцінка ефективності проектних заходів із землеустрою</i>	
1. Оформлення креслення контурів землекористування	4
2. Складання експлікації земель за угіддями	4
3. Оформлення картограми	4
4. Складання відомості землевпорядного обстеження території.	4
5. Розміщення системи сівозмін	6
6. Оформлення креслення землевпорядного обстеження	4
7. Економічне, екологічне та соціальне обґрунтування проектних рішень в землеустрої	6
Разом за змістовий модуль 3	32
Всього	100

Примітка: У розрахунку годин на виконання самостійної роботи передбачено час на виконання індивідуального завдання.

6.4. Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань

Кожен студент за індивідуальним завданням, отриманим від викладача, виконує наступні роботи з оформленням презентації у програмі Microsoft Office PowerPoint:

1. Причини появи нової галузі наукового знання - землевпорядкування.
2. Предмет, методи і завдання землеустрою та землевпорядного проектування.
3. Місце і роль землі в процесі суспільного виробництва.
4. Землеустрій в зарубіжних країнах.
5. Роль землеустрою в здійсненні земельних реформ.
6. Земельні ресурси України (регіону, району, господарства) та стан їх використання.
7. Сучасний землеустрій: стан, тенденції, зміни.
8. Завдання та перспективи землеустрою в ХХІ столітті.
9. Зміст та склад землевпорядної документації, землевпорядних справ, землевпорядних проектів.
10. Землевпорядний процес та його стадія.
11. Завдання та методи землевпорядного проектування.
12. Порядок погодження та затвердження землевпорядної документації і організація авторського погляду.
13. Особливості сучасного землеустрою в агропромисловому комплексі та населених пунктів.

14. Особливості землеустрою земель природоохоронного, рекреаційного, оздоровчого та історично-культурного призначення.
15. Особливості землеустрою в регіонах з підвищеною водно- або вітро-ерозійною небезпекою.
16. Система землеустрою в Україні.
17. Інформатизація як один з головних шляхів удосконалення землеустрою.
18. Управлінська діяльність і управлінські відносини в системі землеустрою.
19. Інформаційні системи в землеустрої.
20. Форми власності на землю в Україні та їх сучасна структура.
21. Проблеми професіоналізму в землеустрої.
22. Оцінка соціально-економічної ефективності землеустрою: стан та проблеми.
23. Методика визначення суспільно-економічної ефективності проектів землеустрою.
24. Принцип і завдання сучасного землеустрою. Склад і види землевпорядних робіт.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час навчання застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office PowerPoint, лекції-візуалізації, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань. Практичні заняття проводяться у вигляді семінарів-практикумів з виконанням ситуаційних та розрахункових завдань – індивідуальних та в групах; розбір конкретних ситуацій, виконання групових проектів.

У разі дистанційного і змішаного навчання використовуються навчальна платформа Moodle Білоцерківського НАУ, онлайн-платформи ZOOM, Google Meet, електронна пошта, мобільні додатки Viber, Telegram.

8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Успішність студента оцінюється шляхом проведення поточного, модульного та підсумкового контролю.

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться в усній та письмовій формі.

Поточне оцінювання знань студентів здійснюється під час проведення лекційних та практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- активність та результативність роботи студента протягом семестру щодо вивчення програмного матеріалу дисципліни;
- виконання завдань на практичних заняттях;
- виконання індивідуальних та самостійних завдань.

Модульний контроль рівня знань передбачає виявлення рівня опанування студентом матеріалу змістового модуля та вміння застосувати теоретичні знання для вирішення практичної ситуації.

Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється студентам у журнал академічної групи та електронний журнал після кожного контрольного заходу.

Підсумковий контроль навчальної діяльності студентів здійснюється на іспиті.

9. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ

Оцінка за лекційне заняття виставляється за активність студента в дискусії.

Оцінку на практичному занятті студент отримує за виконані командні проекти, зроблені доповіді, презентації, есе, активність під час дискусій.

Під час модульного контролю засобом оцінювання є контрольна робота. Контроль здійснюється за трьома складовими: лекційною (теоретичною), практичною (проблемні завдання) та самостійною роботою.

10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточний контроль успішності здобувачів вищої освіти здійснюється за чотирирівневою шкалою – «2», «3», «4», «5».

Критерії оцінювання результатів навчання за чотирирівневою шкалою

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано завдання. Водночас здобувач вищої освіти має продемонструвати вміння аналізувати і оцінювати явища, факти і процеси, застосовувати наукові методи для аналізу конкретних ситуацій, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів, докладно обґрунтувати свої твердження та висновки.
«Добре»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано 75% завдань. Водночас здобувач вищої освіти виявляє вміння аналізувати і оцінювати явища, факти і події, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів та докладно обґрунтувати свої твердження та висновки.
«Задовільно»	Отримують за роботу, в якій правильно виконано 60% завдань. При цьому здобувач вищої освіти не виявив вміння аналізувати і оцінювати явища, факти та недостатньо обґрунтував твердження та висновки, недостатньо впевнено орієнтується у навчальному матеріалі.
«Незадовільно»	Отримують за роботу, в якій виконано менш як 60% завдань. При цьому здобувач вищої освіти демонструє невміння аналізувати явища, факти, події, робити самостійні висновки та їх обґрунтувати, що свідчить про те, що студент не оволодів програмним матеріалом.

Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою. Вона обчислюється як сума балів з поточного, модульного та підсумкового контролю.

Сума балів з поточного контролю визначається як середнє арифметичне значення (САЗ) всіх отриманих студентом оцінок за такою формулою:

$$\text{БПК} = \frac{\text{САЗ} \times \text{max ПК}}{5},$$

де *БПК* – бали з поточного контролю; *САЗ* – середнє арифметичне значення усіх отриманих студентом оцінок (з точністю до 0,01); *max ПК* – максимально можлива кількість балів з поточного контролю.

Відсутність студента на занятті у формулі приймається як «0».

Критерії оцінювання за дворівневою шкалою

Під час проведення заліку навчальні досягнення студентів оцінюються за дворівневою шкалою: зараховано, незараховано.

Оцінка «зараховано» (60–100 балів) ставиться студентові, який виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання, передбачені програмою, ознайомлений з основною рекомендованою літературою; під час виконання завдань припускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.

Оцінка «незараховано» (1–59 балів) ставиться студентові, який допускає принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може продовжити навчання чи розпочати професійну діяльність без додаткових занять з відповідної дисципліни.

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти за підсумкового контролю «іспит»

Види робіт	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	ІНДЗ	Загальний бал
Максимально можлива кількість балів	10	30	10	40	10	100

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		іспит	залік
90–100	A	Відмінно	Зараховано
82–89	B	Добре	
75–81	C		
64–74	D	Задовільно	
60–63	E		

35–59	FX	Незадовільно (не зараховано) з можливістю повторного складання
1–34	F	Незадовільно (не зараховано) з обов'язковим повторним вивченням

11. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

Наочні засоби:

1. Слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point;
2. Нормативно-технічна документація;
3. Зразки оформлення проектів, технічної документації;
4. Навчальні та навчально-методичні матеріали в системі Moodle.

Технічні засоби:

1. Програмне забезпечення AutoCAD;
2. Програмне забезпечення "LibreOffice". Ліцензія Mozilla Public License, version 2.0;
3. ПК; проектор;

Комунікаційні онлайн технології:

Zoom, Viber, Messenger, e-mail.

12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базова література

1. Григоренко А. В. Землеустрій: Практичний посібник. К.: ЦУЛ, 2012. 494 с.
2. Ступень Р.М., Ткачук Л.В., Ярмолюк В.І. Землеустрій: Історія земельних відносин в Україні / Навч. Посібник. Вид. 2-ге, допов. Луцьк: «Надстир'я», 2016. 239 с.
3. Третяк А.М. Землеустрій: підручник. Херсон: Олді-плюс, 2014. 520 с.
4. Екологія землекористування : навч. посіб. / А.М. Третяк, О.С. Будзяк, В.М. Третяк та ін. ; за заг. ред. Третяка А.М. – К. : Інститут екологічного управління та збалансованого природокористування, 2017. – 178 с.
5. Еколого-економічні засади раціонального землекористування в межах південно-степової зони України: колективна монографія / за заг. ред. д.е.н., доц. Яремко Ю.І. – Херсон: ПП «Резнік», 2018. – 180 с.
6. Ступень Р. М., Дудич Г. М., Дудич Л. В. Землеустрій: організація та впорядкування сільськогосподарських угідь: навч. посіб. / Львів. нац. аграр. ун-т. Львів: «Галицька видавнича спілка», 2020. 243с.
7. Пересоляк В.Ю., Лахоцька Е.Я, Марюхнич Т.Б., Луцьо В.В. Конспект лекцій з дисципліни «Землеустрій», Ужгородський національний університет, 2022. <http://tinyurl.com/2s4x432m>

Додаткова література

Третяк А.М., Третяк В.М., Леонець В.О., Третяк Н.А., Капінос Н.О. Склад, структура та зміст «Програми використання і охорони земель та інших

природних ресурсів на територіях об'єднаних територіальних громад» на прикладі Деснянської об'єднаної територіальної громади Козелецького району Чернігівської області: [монографія] / А.М. Третяк, В.М. Третяк, В.О. Леонець, Н.А. Третяк, Н.О. Капінос. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС. – 2016. – 144 с.

(Література наявна в науковій бібліотеці, на кафедрі геодезії та землеустрою або в репозитарії БНАУ).

Інтернет-ресурси

1. Закон України «Про землеустрій» № 858-IV від 22 травня 2003 року [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2003. № 36. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/858-15>
2. Укази Президента у сфері земельних відносин – <http://portal.rada.gov.ua>,
3. Закони та постанови Верховної Ради України – <http://zakon.rada.gov.ua/>, <http://portal.rada.gov.ua/>
4. Накази та розпорядження Держгеокадастру – <https://land.gov.ua>
5. Геопортал відкритих даних Білоцерківської міської територіальної громади. Офіційний сайт.URL: <https://mbk.bc-rada.gov.ua>
6. Правила розроблення робочих проектів землеустрою <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/86-2022-%D0%BF#Text>